

Македонският въпросъ

Члкъ своето разрешение

Баснословната птица Фениксъ е изгаряла въ старини въ гнѣздото си, но отъ нейната пепелъ се е появявалъ винаги единъ по-чуденъ Фениксъ. Македонскиятъ въпросъ много прилича на тая легендарна птица. Едвамъ се бѣ произнесла въ Парижъ последната присяда надъ Македония отъ ония, които преди бѣха публично дали едвали не клетва, че не ще решаватъ съдбата на никой народъ, безъ предварително да узнаятъ неговата воля, и тоя Фениксъ изново прояви предъ очудения свѣтъ своята несломена сила, която новитѣ му потисници мислѣха, че сж окончателно пречупили. Наистина това бѣ дѣло на единъ гений, каквито вѣковетѣ раждатъ нарѣдко, но и тоя гений не щѣше да може извика къмъ нова борба своя народъ, ако той не бѣ намѣрилъ въ него вѣчно живия неговъ националенъ духъ.

И ние виждаме какъ, въпреки грубото насилие на новитѣ доробители на Македония, все повече си пробива пътъ всрѣдъ признателното общество въ чужбина чувството, че е извършена голѣма неправда спрямо Македония, и че трѣбва вече да се помисли за премахването на тая нечувана неправда.

Това съзнание взема да си пробива пътъ и да намира явенъ изразъ дори и всрѣдъ ржководни отговорни фактори. Така видниятъ белгийски общественикъ и държавникъ г. Вандервелдъ, който днесъ ржководи външната политика на своето отечество, преди две години, въ своето пътуване по балканскитѣ земи, съ своя бистъръ умъ ясно бѣ разбралъ истината и решително бѣ посочилъ единствения, споредъ него, при даденитѣ условия възможенъ правилень изходъ отъ създаденото въ Македония нетърпимо положение. Той намира тоя изходъ въ една областна автономия, подобна на иная, каквато искатъ хървати и словенци, и е на мнение, че само такава едно решение, може да тури край на всѣкакви недоволства въ Македония, като прекрати тия постоянни поранични случки и установи истински миръ.

Но още по-утешително е, дето и единъ голѣмъ днешень приятель и близкъ съюзникъ на Югославия, чешкиятъ ржководител на външната политика, макаръ и още прикрито, както е естествено при неговото положение, изказва публично сжщото мнение. Известно е на нашето общество, че г. Бенешъ преди нѣколко месеца бѣ засегналъ въ редица свои статии, обнародвани въ чешкото списание „Slovansky prěhled“, и македонския въпросъ. Въ тия статии той между друго бѣ изтъкналъ, макаръ и доста сжтно, нѣкои отъ рецептитѣ на сръбската държавна политика за „окончателното“ разрешение на македонския въпросъ. Засѣгайки съ това чувствително дълбокото национално съзнание на македонскитѣ българи, тая постъпка намѣри тогава заслужена осжда всрѣдъ македонскитѣ кржгове.

Но ние мислимъ, че не помалко внимание заслужва и другата страна на тия статии.

Ние сме убедени, че г. Бенешъ, който много добре познава етнографическото състояние въ Македония, защото то е тѣй добре изучено и освѣтлено отъ видни негови учени съотечественици, и е добре осведоменъ върху дълбокото национално съзнание на македонскитѣ българи и върху рѣдкия борчески духъ, който съ такава енергия и решителност се проявява особено отъ половинъ вѣкъ насамъ, разбира, че при тоя националенъ духъ на македонцитѣ, не така лесно ще бжде за сръбскитѣ държавници да дочакатъ благоприятния резултатъ на своитѣ рецепти, противни на днешното време. Той, вѣрваме, не се съмнява, че единчкиятъ заслужень отговоръ, който цѣлиятъ български народъ може да даде на подобни съвети, не може да бжде другъ освенъ гордиятъ чешки отказъ *nedejme se!*

Ето защо г. Бенешъ въ своитѣ статии изтъква и втората възможностъ за разрешението на тоя въпросъ. А тя е, както той се изразява, „автономизацията“ на Македония. Знаменателно е и обстоятелството, че г. Бенешъ говори все за Македония, когато неговитѣ съюзници не искатъ и да чуятъ тая дума.

Тоя съпадажъ въ схващанията на двама отъ най-виднитѣ днешни държавници, които и като членове въ съвета на Обществото на народитѣ, взематъ деятелно участие въ разрешението на сериознитѣ въпроси на днешното време, може още повече да ни закрепи въ нашитѣ непоколебими надежди, че не е далечъ дентъ, когато нашето народно дѣло напълно ще възтържествува.

Проф. Ив. Георговъ

Страници отъ миналото

Солунъ, 7 мартъ 1851.

До Негово Благородие Александъръ Екзархъ въ Цариградъ.

Смирено се покланяме!

Подписанитѣ енидженски първенци заявяваме на Негово добролюбно благородие, че високопреподобниятъ св. божигробски протосингелъ Павелъ преди време ни бѣ казалъ, че Ваше благородие, подтикванъ отъ божествена ревностъ, желае въ различни мѣста на България да състави и да подпомага училища на български езикъ

. Колкото за деца, могатъ да се събератъ до 60 и повече отъ града ни и други толкова отъ околнитѣ села, понеже и тѣ сж лишени отъ учитель.

На Ваше благородие сме нижайши роби долоподписанитѣ х. Димо х. Тодоровъ, х. Атанасъ Икономовъ, х. Константинъ х. Георгиевъ, х. Лѣонче, Яно Тошевъ, Дим. Поповъ и другитѣ чорбаджии.

(Изъ архивата на Ал. Екзархъ въ Софийската народна библиотека. Писмото е на гръцки езикъ).

Солунскиятъ панаиръ

Защо го бойкотиратъ сръбитѣ

„Мо фось“ утѣрва, че Югославия не е взела участие въ солунския панаиръ, защото гръцкото правителство не било ретифицирало конвенциитѣ досежно свободната зона въ Солунъ, сключени съ военния диктаторъ Пангалосъ.